

Katechéza k ikone Svätej Rodiny na ceste do Nazareta

Dvanásťročný Ježiš na ikone predstavuje dospievajúceho človeka. **Ježiš je umiestnený na pleciah otca**, čím sa zvýraznila úloha otca pri dospievaní detí, že otec má byť pre svoje dieťa oporou, hlavne vtedy, keď prichádzajú problémy v dospievaní. Je dôležité, aby otec venoval veľa času svojim dospievajúcim deťom a „neposlal ich so všetkým za mamou“. Ak otcovi naozaj záleží na výchove, potom veľa času strávi v rodine a nie v práci, to znamená, že po skončení pracovnej doby, ide sa venovať rodine a neprinesie si prácu domov.

Pri dospievaní sa začínajú vynárať prvé vážne problémy a krízy. Na ikone vidíme, ako **otec pevne obidvoma rukami drží za nohy svojho Syna**, čím akoby bolo povedané, že otec je ten, kto riadi kroky svojho syna.

V období dospievania má dieťa pociťovať podporu práve zo strany otca, ktorý má vysvetľovať svojmu dieťaťu, že krízy sú potrebné pre jeho rast vo viere. Úlohou otca nie je uľahčovať život dieťaťu tým, že ho naučí obchádzať problémy, ale že ho povzbudí a povie mu: „*Neboj sa, je to pre teba dobré. Boh vie, prečo to dovolil a bude ti pomáhať*“, a tým upriami pozornosť dieťaťa na Boha, keď bude v kríze. Podobne aj apoštol Jakub povzbudzuje svojich bratov: „*Bratia moji, pokladajte to len za radosť keď podstúpite všelijaké skúšky, veď viete, že skúška vašej viery prináša vytvalosť*“ (Jak 1,2-3).

Pevným držaním rúk otca je naznačené ďalšie dôležité pravidlo, že v mnohých rodinách si manželia chcú riešiť svoje manželské problémy cez deti a to tak, že deťom hovoria o chybách svojho partnera. Aj keď Ježiš je na ikone umiestnený na pleciah Jozefa - otca, jeho pohľad je nasmerovaný na matku. Tým je naznačená harmónia pri výchove. Kontakt medzi matkou a dieťaťom je Božie slovo, ktoré v sebe nenesie náboj zákona, ale náboj ľúbostného listu, ako je to vyjadrené na ikone.

Možno **najzaujímavejším prvkom celej ikony je Jozefova tvár**. Autor zámerne použil motív z Turínskeho plátna, aby zdôraznil poslanie otca v kresťanskej rodine. Na tejto tvári vidieť lásku Boha k ľuďom. Preto, aby sa na Ježišovi mohlo vyplniť proroctvo o Božej láskavosti a starostlivosti o človeka, aj on sa potreboval pozeráť dennodenne na láskavú tvár Nebeského Otca. A kde inde ju mal vidieť, kde inde sa mal naučiť týmto postojom, keď nie na tvári svojho pozemského otca Jozefa? Je to tvár plná nežnosti, pokory, milosrdenstva, obety a lásky. Je dôležité, aby deti v rodine videli na tvári svojho otca tvár Služobníka Jahveho, aby videli otca, ktorý svojou častou prítomnosťou v rodine stráca pre nich život. Toto je úloha aj dnešných rodičov. Dieťa sa na svoje poslanie pripraví dobre vtedy, keď v rodine uvidí, že „*hlavou každého muža je Kristus, hlavou ženy muž*“ (1Kor 11,3) Na to, aby sa muž mohol učiť postojom Služobníka Jahveho, Boh dal mužovi ženu, aby stála po jeho boku: „*Muži, milujte manželky, ako aj Kristus miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu*“ (Ef 5,25-28).

Cez manželku sa môže manžel učiť „*byť nežným*“. V postave Jozefa na ikone si môžeme všimnúť harmóniu medzi silou a nežnosťou, ktorá je prirodzená u muža vtedy, keď má muž v sebe Ducha Božieho. Jozefova sila, rozhodnosť, prísnosť je znázornená na ikone v jeho rukách a jeho pokora, strácanie života, nežnosť a milosrdenstvo je znázornené v tvári... Ak mužovi chýba nežnosť (tvár z tejto ikony) - je v rodine despota. Ak mu chýba sila (ruky na tejto ikone) - môže sa to prejavíť v jeho slabošských sklonoch.

Na zvitku, ktorý drží v ruke Mária a ktorý odovzdáva Synovi je napísané: „Duch Pána je nado mnou, aby ma pomazal.“ (Lk 4,18). Tento nápis vlastne hovorí o tom, čo je na tejto ikone. Na ikone je žena, ktorá je pomazaná Duchom Svätým na to, aby budovala autoritu svojho manžela a vedela dávať slobodu svojmu dieťaťu. Je tam manžel, ktorý je pomazaný Duchom Svätým na to, aby zobral na seba v pokore zodpovednosť za celú rodinu.

Je tam dieťa, ktoré je pomazané Duchom Svätým na to, aby malo v úcte svojho otca a matku a je spokojné s výchovou.

(pozn. väčšie rozlíšenie - kliknutím na obrázok, alebo tu)

Posolstvo diecézneho biskupa rodičom v Žilinskej diecéze na sviatok Svätej rodiny - úvodná stránka